

Κ.Δ.

Αριθμός 624/2015

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β2΄ Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Γεώργιο Γιαννούλη
Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Χριστόφορο Κοσμίδη, Δημήτριο
Κόμη, Απόστολο Παπαγεωργίου και Παναγιώτη Κατσιρούμπα,
Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, την
14η Οκτωβρίου 2014, με την παρουσία και της γραμματέως
Σπυριδούλας Τζαβίδη, για να δικάσει την εξής υπόθεση μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας: Ανώνυμης εταιρείας, με την επωνυμία
«ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟ-ΣΧΟΛΗ Ι.Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
Α.Ε.Ε.», που εδρεύει στην Παλλήνη, νομίμως εκπροσωπούμενη, η
οποία παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου Ιωάννη
Ληξουριώτη.

Του αναιρεσίβλητου: Σταύρου Κατσουλάκου του Θεοδώρου,
κατοίκου Πεύκης Αττικής, ο οποίος παραστάθηκε διά της
πληρεξούσιας δικηγόρου Κατερίνας Λαϊνά

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 4-10-2005 αγωγή του
ήδη αναιρεσίβλητου, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο
Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 437/2007 οριστική του ίδιου

Δικαστηρίου και 996/2009 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησε η αναιρεσείουσα με την από 4-6-2009 αίτησή της, επί της οποίας εκδόθηκε η 1285/2010 απόφαση του Αρείου Πάγου, που παρέπεμψε την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Δικαστήριο που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές. Το Εφετείο Αθηνών εξέδωσε την 285/2013 απόφασή του, την αναίρεση της οποίας ζητεί η ήδη αναιρεσείουσα με την από 26-3-2013 αίτησή της.

Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Δημήτριος Κόμης διάβασε την από 26-9-2014 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως.

Ο πληρεξούσιος της αναιρεσείουσας ζήτησε την παραδοχή της αίτησης, η πληρεξούσια του αναιρεσίβλητου την απόρριψή της, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά το άρθρο 7 εδ. α' του Ν. 2112/1920 «πάσα μονομερής μεταβολή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως, βλάπτουσα τον υπάλληλο, θεωρείται ως καταγγελία ταύτης, δι' ην ισχύουσιν οι διατάξεις του παρόντος νόμου». Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 648 και 652 του ΑΚ, μονομερής μεταβολή θεωρείται κάθε τροποποίηση των όρων εργασίας από τον εργοδότη που γίνεται χωρίς τη συγκατάθεση του μισθωτού και χωρίς ο εργοδότης να έχει τέτοια ευχέρεια από όρο της συμβάσεως, ή το νόμο, ή τον τυχόν υπάρχοντα κανονισμό εργασίας της επιχείρησεως. Για την εφαρμογή της άνω διατάξεως του άρθρου 7 εδ. α' του Ν' 2112/1920 απαιτείται η μονομερής μεταβολή των όρων εργασίας να είναι βλαπτική για τον εργαζόμενο, δηλαδή να προκαλεί σ' αυτόν άμεση ή έμμεση υλική ή ηθική ζημία. Σε περίπτωση που η

Σελίδα 3 της 624/2015 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

μονομερής αυτή μεταβολή των όρων εργασίας δεν είναι αντίθετη προς το νόμο και τους όρους της συμβάσεως και γίνεται κατ' ενάσκηση του διευθυντικού δικαιώματος, ο εργοδότης μπορεί να μεταβάλει τους όρους παροχής της εργασίας, έστω και σε βάρος του μισθωτού, ο οποίος προστατεύεται μόνο από τη διάταξη του άρθρου 281 του ΑΚ, που απαγορεύει την κατάχρηση δικαιώματος. Ειδικότερα, ο μονομερής προσδιορισμός των όρων εργασίας που επιχειρεί ο εργοδότης με βάση το διευθυντικό δικαίωμά του, πρέπει να υπηρετεί τους σκοπούς του δικαιώματος αυτού, δηλαδή την κατά το δυνατόν καλύτερη αξιοποίηση της εργασίας και την προσφορότερη οργάνωση της επιχειρήσεως. Αν ο μονομερής προσδιορισμός της παροχής εργασίας δεν αποβλέπει στην πραγματοποίηση των παραπάνω σκοπών, αλλά άλλων, άσχετων με αυτούς επιδιώξεων του εργοδότη, τότε δεν υπάρχει χρήση αλλά κατάχρηση του διευθυντικού δικαιώματος. Και τούτο διότι, η καλή πίστη επιβάλλει στον φορέα του δικαιώματος να λαμβάνει υπόψη, κατά την άσκησή του και κατά το μέτρο που επιβάλλουν οι περιστάσεις, τα δικαιολογημένα συμφέροντα και τις δικαιολογημένες προσδοκίες του άλλου μέρους. Τούτο, ιδίως, επιβάλλεται επί συμβάσεως παροχής εξαρτημένης εργασίας, καθόσον το διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη για προσδιορισμό των όρων εκπληρώσεως της παροχής από τον μισθωτό αποτελεί μονομερή εξουσία αυτού, η άσκηση της οποίας υπόκειται στους περιορισμούς που επιβάλλουν η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος, έστω και αν η εξουσία του εργοδότη στηρίζεται στο νόμο ή στη συμφωνία των μερών. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648, 652, 656, 349 – 351, 57, 59, 200, 288, 914, 932 του ΑΚ, 7 εδ. α' του Ν. 2112/1920 και 5 παρ. 3 του Ν. 3198/1955, προκύπτει, ότι η βλαπτική για τον εργαζόμενο μεταβολή των όρων

της συμβάσεώς του δεν επιφέρει τη λύση αυτής, ούτε υποχρεώνει τον μισθωτό να αποχωρήσει από την εργασία του, αλλά παρέχει σ' αυτόν το δικαίωμα, είτε να αποδεχθεί τη μεταβολή και να παραμείνει στην εργασία του, οπότε συντελείται νέα, τροποποιητική της αρχικής, σύμβαση εργασίας, είτε να θεωρήσει τη μεταβολή ως άτακτη καταγγελία της συμβάσεως από τον εργοδότη και, αποχωρώντας από την εργασία του, να αξιώσει την οφειλόμενη αποζημίωση, είτε να αποκρούσει τη μεταβολή και να συνεχίσει να προσφέρει την εργασία του υπό τους αρχικούς όρους, αξιώνοντας την τήρηση των όρων αυτών. Εάν δε η ως άνω βλαπτική μεταβολή, υπό τις περιστάσεις υπό τις οποίες επιχειρείται, είναι αντίθετη προς την καλή πίστη και ενέχει καταχρηστική ενάσκηση του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη, με αποτέλεσμα την παράνομη προσβολή της προσωπικότητας του μισθωτού ως προς την επαγγελματική του αξία και την κοινωνική του υπόσταση εν γένει, μπορεί ο τελευταίος να αξιώσει από τον υπαίτιο, εκτός των ανωτέρω, και χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από την παράνομη πράξη του εργοδότη του.

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 1 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται μόνο αν παραβιάσθηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοσθεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοσθεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή. Ο δε προβλεπόμενος από την διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 19 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως, για έλλειψη νόμιμης βάσεως της

Σελίδα 5 της 624/2015 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

αποφάσεως, ιδρύεται αν από τις πραγματικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας, οι οποίες συνιστούν την ελάχιστοα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν προκύπτουν κατά τρόπο πλήρη, σαφή και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία είναι αναγκαία για την κρίση, στην συγκεκριμένη περίπτωση, ότι συντρέχουν οι όροι της διατάξεως που εφαρμόσθηκε ή ότι δεν συντρέχουν οι όροι εφαρμογής της, αν δηλαδή γεννώνται αμφιβολίες για την ορθή ή μη εφαρμογή του νόμου από το δικαστήριο της ουσίας. Ο αναιρετικός αυτός λόγος αναφέρεται σε πλημμέλειες, που σχετίζονται με την διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος, με την παράθεση, δηλαδή, των περιστατικών που αποδείχθηκαν και δεν ιδρύεται όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση, συσχετισμό και αξιολόγηση των αποδείξεων και στην αιτιολόγηση της εξαγωγής από αυτές του αποδεικτικού πορίσματος, αρκεί τούτο να διατυπώνεται σαφώς. Δηλαδή, μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε. Στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικώς περί πραγμάτων κρίση του (άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ), ότι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα: Την 1-9-2002 ο ενάγων, ήδη αναιρεσίβλητος, διορίστηκε με την ειδικότητα του καθηγητή μαθηματικών στην εναγόμενη και ήδη αναιρεσείουσα ανώνυμη εταιρεία, με την επωνυμία «ΣΧΟΛΗ Ι.Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», δυνάμει του υπ' αριθμ. 4806/11-11-2002 διοριστήριου εγγράφου του 1ου Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) Αττικής, κατόπιν προτάσεως που υπέβαλε

Σελίδα 6 της 624/2015 πολιτικής απόφασης του Αρχείου Πάγου

προς το Γραφείο αυτό ο ιδιοκτήτης της εναγομένης. Με το άνω διοριστήριο, που αφορούσε τα σχολικά έτη 2002 – 2003, καθορίζονταν οι ώρες διδασκαλίας του ενάγοντος στο Γυμνάσιο της εναγομένης σε δώδεκα (12) εβδομαδιαίως, εκ των οποίων οι επτά (7) ώρες αφορούσαν αναπλήρωση ωρών διδασκαλίας του Ηλία Γαρούφου, αναπληρωτή διευθυντή του Γυμνασίου αυτού, λόγω των αυξημένων διοικητικών καθηκόντων του. Οι διδακτικές ώρες, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, για το Γυμνάσιο της εναγομένης ήταν τέσσερις (4) εβδομαδιαίως ανά τμήμα, τα δε τμήματα ήταν οκτώ (8). Από τις τριάντα δύο (32) αυτές ώρες, οι είκοσι μία (21) ώρες αντιστοιχούσαν στον αναπληρωτή διευθυντή Ηλία Γαρούφο καθ' όλο το χρονικό διάστημα από 2002 έως 2006, ο οποίος, σύμφωνα με το κατ' έτος διοριστήριό του, έπρεπε να εξαντλεί τις ώρες αυτές, από τις οποίες τέσσερις έως πέντε (4 – 5) ώρες δίδασκε ο ίδιος (ο αναπληρωτής διευθυντής) και εκείνες που απέμεναν διανέμονταν στους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς και στην προκείμενη περίπτωση στον ενάγοντα και στον έτερο μαθηματικό Βλαχάκη. Με το δεύτερο υπ' αριθμ. 5104/2-3-2004 διοριστήριο ανανεώθηκε η σύμβαση του ενάγοντος για τα σχολικά έτη 2003 – 2004, με σύνολο εβδομαδιαίας διδασκαλίας είκοσι (20) ώρες στο Γυμνάσιο, εκ των οποίων οι δεκατρείς (13) ώρες αφορούσαν αναπλήρωση του αναπληρωτή διευθυντή Ηλία Γαρούφου. Ακολούθησε και τρίτο διοριστήριο (υπ' αριθμ. 4666/2-12-2004), για τα σχολικά έτη 2004 – 2005, 2005 – 2006 και 2007 – 2008, με σύνολο είκοσι (20) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας, εκ των οποίων οι οκτώ (8) ώρες αφορούσαν αναπλήρωση του παραπάνω διευθυντή για το σχολικό έτος 2004 – 2005. Ειδικότερα, από τις καταθέσεις των μαρτύρων στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου – δέχθηκε στη συνέχεια το Εφετείο – προκύπτουν και

τα ακόλουθα: Κουρουτός Μιχαήλ (καθηγητής μαθηματικών – Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας – Ο.Ι.Ε.Λ.Ε.), μάρτυρας ενάγοντος: «Οι ώρες προβλέπονται από το ωρολόγιο πρόγραμμα και ορίζονται από το Υπουργείο.... Το Υπουργείο παρεμβαίνει για την τήρησή του, αν πραγματοποιούνται οι ώρες.... για μεταφορά ωρών απαιτείται πάλι απόφαση του Υπουργείου.... Ο Γαρούφος δεν μπορούσε να πάρει πάλι τις ώρες που είχε αποποιηθεί». Στυλιανή Καλέμη (υπεύθυνη του λογιστηρίου και της μισθοδοσίας της εναγομένης), μάρτυρας εναγομένης: «Το ωράριο καθορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας.... Οι αρχαιότεροι παίρνουν τις ώρες του Γαρούφου.... Ο αρχαιότερος εκπαιδευτικός εξαντλεί τις ώρες....». Και συνεχίζει το Εφετείο ότι, όπως προκύπτει από τα προεκτιθέμενα, το διοριστήριο έγγραφο δεν είναι τίποτε άλλο παρά η απόφαση του Προϊστάμενου της αρμόδιας Διευθύνσεως της Δευτεροβάθμιας Εκπαιδεύσεως, με την οποία γίνεται δεκτή σχετική πρόταση του ιδιοκτήτη του εκπαιδευτηρίου. Στο περιεχόμενο της προτάσεως περιλαμβάνονται και οι ώρες διδασκαλίας του διοριστέου εκπαιδευτικού, οι οποίες επαναλαμβάνονται στην εγκριτική απόφαση, με την οποία γίνεται αποδεκτή η πρόταση. Το περιεχόμενο της αποφάσεως αυτής αποτελεί και το περιεχόμενο της συμβάσεως μεταξύ του διοριζόμενου και του εκπαιδευτηρίου. Επομένως και στη προκείμενη περίπτωση – όπως δέχεται το Εφετείο – το περιεχόμενο των ως άνω αναφερόμενων διοριστηρίων εγγράφων του ενάγοντος αποτέλεσε και περιεχόμενο των συμβάσεων αυτού, το οποίο δεν μπορούσε να μεταβληθεί χωρίς τη συναίνεσή του και την έγκριση του Προϊστάμενου του 1ου Γραφείου της αρμόδιας Διευθύνσεως Δευτεροβάθμιας Εκπαιδεύσεως. Γίνεται ακόμη δεκτό από το Εφετείο, ότι από τα ανωτέρω συνάγεται, ότι η πρόσθετη

εργασία του ενάγοντος προς αναπλήρωση του Ηλία Γαρούφου, επαναλαμβανόμενη σε όλα τα διοριστήρια έγγραφα, αποτέλεσε ουσιώδη όρο των συμβάσεών του (ενάγοντος), δεδομένου ότι ήταν άμεσα συνδεδεμένη με το ύψος της καταβαλλόμενης σ' αυτόν αμοιβής. Η πρόσθετη δε αυτή εργασία του ενάγοντος παρέχόταν σταθερώς, τακτικώς και μονίμως, κατά το χρονικό διάστημα που ο Ηλίας Γαρούφος ασκούσε και θα εξακολουθούσε να ασκεί τα καθήκοντα του αναπληρωτή διευθυντή. Ενώ, λοιπόν, ήταν σε ισχύ η τελευταία παράταση του διορισμού του ενάγοντος και οι συμφωνηθείσες ώρες διδασκαλίας του ήταν είκοσι (20), εκ των οποίων οι οκτώ (8) ώρες αφορούσαν αναπλήρωση του διευθυντή Ηλία Γαρούφου, ο τελευταίος κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2005 – 2006 ανακοίνωσε στον ενάγοντα ότι οι ώρες διδασκαλίας του μειώνονται σε τέσσερις (4) ώρες. Ο ενάγων διαμαρτυρήθηκε αμέσως στον αναπληρωτή διευθυντή Ηλία Γαρούφο, καθώς και μέσω αυτού στον ιδιοκτήτη του εκπαιδευτηρίου, κοινοποιώντας στην εναγομένη την από 7-9-2005 εξώδικη δήλωση - πρόσκληση, αξιώνοντας την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, τα ίδια δε δήλωσε και με τις από 18-11-2005 και 1-12-2005 έγγραφες δηλώσεις του προς την εναγομένη. Η μονομερής αυτή ενέργεια του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης – όπως δέχθηκε στη συνέχεια το Εφετείο – με την οποία αφαιρέθηκαν από τον ενάγοντα δεκαέξι (16) ώρες διδασκαλίας για να χορηγηθούν στον καθηγητή μαθηματικών Βασίλειο Τράντο, τον οποίο προσέλαβε η εναγομένη παρατύπως και εναντίον της επικαλούμενης μείωσης των τμημάτων του Γυμνασίου, όχι μόνο χωρίς την έγκριση του Προϊστάμενου του αρμόδιου Γραφείου της Διευθύνσεως Δευτεροβάθμιας Εκπαιδεύσεως, αλλά και εναντίον της δηλωθείσας αρνήσεως του τελευταίου, συνιστά βλαπτική

μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας του ενάγοντος, καθόσον έγινε χωρίς τη συναίνεση αυτού και δεν αποτελεί επιτρεπτή ενάσκηση του διευθυντικού δικαιώματος της εναγομένης, υπερβαίνουσα κατάδηλα τα όρια τα καθοριζόμενα από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, που ρυθμίζουν τις σχέσεις εργοδότη και εργαζομένου και κατά συνέπεια ο ενάγων δικαιούται ολόκληρο το νόμιμο μισθό, που αντιστοιχεί στις είκοσι (20) ώρες διδασκαλίας. Περαιτέρω, το Εφετείο δέχθηκε πως ο ισχυρισμός της εναγομένης, που διατυπωνόταν και στην από 7-9-2005 εξώδικη απάντησή της προς τον ενάγοντα, ότι η μείωση των ωρών διδασκαλίας αυτού οφειλόταν στην μείωση των τμημάτων του Γυμνασίου από οκτώ (8) σε έξι (6), είναι προσχηματικός, καθόσον η εναγομένη, παρά την επικαλούμενη μείωση των τμημάτων, προσέλαβε για το επίμαχο διδακτικό έτος 2005 – 2006 τον καθηγητή μαθηματικών Βασίλειο Τράντο (βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 633/19-9-2005 έγγραφο της εναγομένης προς την Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής), με προτεινόμενο εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας, για το διδακτικό έτος 2005 – 2006, δεκαέξι (16) ωρών. Δηλαδή, η εναγομένη – συνεχίζει το Εφετείο – προσέλαβε τον καθηγητή Βασίλειο Τράντο για να του αναθέσει τις οκτώ (8) ώρες διδασκαλίας του ενάγοντος (από τις 12 ώρες), καθώς και τις οκτώ (8) ώρες αναπληρούμενης διδασκαλίας του Ηλία Γαρούφου, αφαιρώντας τις ώρες αυτές από τον ενάγοντα. Για τον λόγο αυτόν και η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αρνήθηκε να εγκρίνει την πρόσληψη του Βασιλείου Τράντου. Άλλωστε, η μονομερής εκ μέρους της εναγομένης τροποποίηση του βασικού όρου της συμβάσεως που την συνέδεε με τον ενάγοντα, κατά το κρίσιμο σημείο της των ωρών διδασκαλίας, συνιστά βλαπτική μεταβολή της συμβάσεως, ως κειμένη εκτός των ορίων της καλής

πίστεως και των συναλλακτικών ηθών. Είναι δε κρίσιμο το σημείο αυτό, διότι συναρτάται αμέσως με την αμοιβή του ενάγοντος, και αποτελούσε βασικό όρο της εργασιακής του συμβάσεως, καθόσον η εναγομένη αποδεχόταν και αυτή, όπως και ο ενάγων, ότι από τις ώρες του διοριστήριου εγγράφου, που ήταν είκοσι (20), οι οκτώ (8) ώρες θα ήταν οι ώρες διδασκαλίας του αναπληρωτή διευθυντή, τακτική η οποία συνεχιζόταν μέχρι το επίδικο έτος, οπότε η εναγομένη, για δικούς της λόγους, οι οποίοι, ως άγνωστοι, δεν δύνανται να έχουν οποιαδήποτε επιρροή στην προκείμενη υπόθεση, αποφάσισε να αφαιρέσει τις ώρες αυτές από τον ενάγοντα και να τις δώσει σε νεοπροσλαμβανόμενο καθηγητή. Η εναγομένη – όπως δέχεται επίσης το Εφετείο – ισχυρίζεται ότι με την πρόσληψη του καθηγητή Βασιλείου Τράντου άσκησε το αναφαίρετο και νόμιμο δικαίωμά της να διενεργεί προσλήψεις κατά το δοκούν και ανάλογα με τις ανάγκες του εκπαιδευτηρίου της. Η ορθότητα του ισχυρισμού αυτού – είπε το Εφετείο – είναι αναμφισβήτητη, υπό δύο, όμως, όρους : Πρώτον να μην επηρεάζεται δυσμενώς η υπηρεσιακή (και ασφαλώς η μισθολογική) κατάσταση των ήδη υπηρετούντων καθηγητών και δεύτερον να εγκριθεί από την οικεία Διεύθυνση Εκπαιδεύσεως. Η εναγομένη με το υπ' αριθμ. 747/19-10-2005 έγγραφό της προς την άνω Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γνωστοποίησε σ' αυτή ότι ο νεοπροσλαμβανόμενος καθηγητής μαθηματικών Βασίλειος Τράντος έχει πρόγραμμα διδασκαλίας δώδεκα (12) ωρών την εβδομάδα στο Γυμνάσιο του εκπαιδευτηρίου της, για το επίδικο διδακτικό έτος 2005 – 2006 ως αναπληρωτής του Ηλία Γαρούφου. Η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με το υπ' αριθμ. 4711/27-10-2005 έγγραφό της, προειδοποίησε την εναγομένη ότι, αν υπηρετεί εκπαιδευτικός με μειωμένο ωράριο και περισσεύουν διδακτικές ώρες στην ίδια ειδικότητα, δεν

ΕΠΙΘΕΤΟ
Ο Εισηγητής

επιτρέπεται η πρόσληψη άλλου εκπαιδευτικού της ίδιας ειδικότητας, καθόσον, στην περίπτωση αυτή, πρέπει να συμπληρωθεί πρώτα το μειωμένο ωράριο του ήδη υπηρετούντος εκπαιδευτικού. Με το ίδιο δε ως άνω έγγραφο, η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γνωστοποίησε στην εναγομένη ότι, με βάση τα προαναφερόμενα, δεν εγκρίνεται η πρόσληψη, ως αναπληρωτή, του καθηγητή Βασιλείου Τράντου, αν προηγουμένως δεν τακτοποιηθεί το θέμα με το μειωμένο ωράριο του ενάγοντος. Ενώ, εξάλλου, με το υπ' αριθμ. Δ5/4410/1986 έγγραφο της Διευθύνσεως Ιδιωτικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Δεν επιτρέπεται στους ιδιοκτήτες των ιδιωτικών σχολείων να προσλαμβάνουν νέο διδακτικό προσωπικό ή να αναθέτουν υπερωριακή απασχόληση στους ήδη υπηρετούντες με πλήρες ωράριο καθηγητές, εφόσον στο σχολείο τους υπηρετούν καθηγητές των ίδιων ειδικοτήτων με μειωμένο ωράριο διδασκαλίας και επιθυμούν να αναλάβουν τις ώρες αυτές». Συνεπώς – καταλήγει το Εφετείο – η προαναφερθείσα συμπεριφορά της εναγομένης συνιστά μονομερή βλαπτική μεταβολή βασικού όρου της συμβάσεως εργασίας (διοριστήριου) του ενάγοντος, καθόσον η εν λόγω αλλαγή στο εβδομαδιαίο ωράριο διδασκαλίας αυτού δεν προβλεπόταν από τη σύμβαση εργασίας του, ούτε είχε ως αιτία τρίτο παράγοντα και, συγκεκριμένα, διάταξη νόμου αμφιμερώς υποχρεωτικού χαρακτήρα, ανώτερη βία ή διοικητικό μέτρο. Από τη συμπεριφορά δε αυτή των οργάνων της εναγομένης, ο ενάγων υπέστη προσβολή της προσωπικότητάς του, υποβαθμίστηκε ως άνθρωπος και ως καθηγητής στον υπηρεσιακό περίγυρο, στους συναδέλφους του, στους μαθητές και γονείς των μαθητών και ως εκ τούτου πρέπει να επιδικασθεί σ' αυτόν ως χρηματική

ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης το ποσό των 1.500 ευρώ, το οποίο, λαμβανομένου υπόψη του είδους της βλάβης και της περιουσιακής κατάστασης των μερών, κρίνεται δίκαιο και εύλογο. Κατ' ακολουθίαν των παραδοχών αυτών, το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, επικύρωσε, με απόρριψη της εφέσεως της εναγομένης (αναιρεσείδουσας) και της αντεφέσεως του ενάγοντος (αναιρεσιβλήτου), την πρωτόδικη υπ' αριθμ. 437/2007 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που είχε αποφανθεί ομοίως. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο, δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, καθόσον η κρίση του περί του είδους και του τρόπου της μονομερούς βλαπτικής μεταβολής βασικού όρου της εργασιακής συμβάσεως του αναιρεσιβλήτου εκ μέρους της αναιρεσείδουσας, περί της προσβολής της προσωπικότητάς του αναιρεσιβλήτου και της προκλήσεως σ' αυτόν υλικής ζημίας και ηθικής βλάβης, δικαιολογείται από τα παραπάνω δεκτά γενόμενα περιστατικά και, επομένως, είναι αβάσιμοι οι υποστηρίζοντες τα αντίθετα δεύτερος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, κατά μέρος του από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ, τρίτος λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ και τέταρτος λόγος αναιρέσεως, κατά το μέρος του από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ. Επίσης, με βάσει τις παρατεθείσες παραδοχές του και κρίνοντας κατά τον προεκτεθέντα τρόπο, το Εφετείο διέλαβε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του επαρκείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο των διατάξεων που εφάρμοσε, αφού το αποδεικτικό πόρισμά του είναι πλήρες και σαφές ως προς όλα τα κρίσιμα για την έκβαση της προκείμενης δίκης ζητήματα. Επομένως, είναι αβάσιμοι οι από το άρθρο 559 αριθμ. 19 ΚΠολΔ πρώτος λόγος αναιρέσεως, δεύτερος λόγος αναιρέσεως κατά το σχετικό μέρος του και τέταρτος λόγος

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ

Σ

Σ

αναιρέσεως κατά το σχετικό μέρος του, σύμφωνα με τους οποίους η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση, λόγω ανεπαρκών και αντιφατικών αιτιολογιών.

Πρέπει λοιπόν, μετά ταύτα, να απορριφθεί η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της και να καταδικασθεί η ανααιρεσείουσα, λόγω της ήττας της, στη δικαστική δαπάνη του ανααιρεσιβλήτου, που κατέθεσε προτάσεις, κατά το σχετικό νόμιμο αίτημα του τελευταίου (άρθρα 176, 183 και 191 παρ. 2 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 26-3-2013 αίτηση της ανώνυμης εταιρείας, με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟ – ΣΧΟΛΗ Ι.Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ Α.Ε.Ε.», για αναίρεση της υπ' αριθμ. 285/2013 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών. Και

Καταδικάζει την ανααιρεσείουσα στη δικαστική δαπάνη του ανααιρεσιβλήτου, την οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 24 Φεβρουαρίου 2015.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 18 Μαΐου 2015.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πρώτο Αντίγραφο
Θεωρήθηκε για τη νόμιμη
σημάνση
Αθήνα, 15/10/2015
Ο/Η Γραμματέας

Ευσταθία Α. Πουκαδούνου